

... این عاشقی وباقی عمر

رئیس اتحادیه ناشران
و کتابفروشان تهران
در گفت‌وگو با «ایران»
عنوان کرد

روز کتابگردی تلاشی برای روشن ماندن چراغ کتابفروشی‌ها

مریم شهبازی
خبرنگار

کتابفروشی‌ها امسال در حال و هوایی متفاوت از سال‌های قبل میزبانی دوستداران بارمهربان را در روز کتابگردی برعهده دارند؛ از طرفی بحث شرایط نامطلوب اقتصادی برآمده از تحریم‌ها در میان است و از سوی دیگر مشکلات و محدودیت‌هایی که کرونا پش روی فعالان بخش‌های مختلف نشرمان گذاشته است. از همین رو هومان حسن پور، رئیس اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران که در شورای سیاست‌گذاری هفته کتاب و روز کتابگردی هم حضور دارد از مردم دعوت کرده تا امروز با خرید کتاب از کتابفروشی‌های محله‌شان اجازه دهند که چراغ این مراکز مهم فرهنگی خاموش شود؛ البته او توصیه‌ای هم برای کتابفروشان دارد؛ اینکه تلاش کنند حتی اگر تا به امروز هم سائیتی برای فروش آثار خود دایر نکرده‌اند این اقدام را در اولویت برنامه‌ریزی شان بگذارند و برای کتابگردی هم از طریق تلفن نسبت به فروش کتاب در تعامل با مردم باشند، البته همچنان شرایط خرید حضوری تاجایی که امکان رعایت پروتکل‌های بهداشتی ممکن است فراهم باشد.

■ شورهمگانی برای استقبال از کتاب

هومان حسن پور درباره نقش مثبتی که هفته کتاب و روز کتابگردی بر ایجاد شور و اشتیاق میان مردم و همچنین فعالان عرصه نشر داشته و دارد، می‌گوید: «یکی از مصداق‌های مهم ایجاد این شوق را می‌توان در همراهی سراسری رسانه‌ها برای انتشار خبرهای مرتبط دانست که منجر به جلب توجه مردم به ضرورت مطالعه می‌شود که این اتفاق کمی نیست؛ خیلی مهم است که مردم بدانند روزی برای کتابگردی است که همه دوستداران کتاب در کتابفروشی‌ها جمع می‌شوند و کتاب‌های مورد علاقه‌شان را می‌خرند و از سویی حتی فرصتی برای دیدار با برخی نویسندگان یا مترجمان محبوب خود پیدامی‌کنند.»

حسن پور یکی از مهم‌ترین دلایل اهمیت برگزاری روز کتابگردی را تلاش برای روشن نگاه داشتن چراغ کتابفروشی‌ها می‌داند و ادامه می‌دهد: «اکمک به خاموش نشدن چراغ کتابفروشی‌ها اهمیت بسیاری دارد چرا که کتابفروشان حلقه اصلی ارتباط مردم با کتاب و فعالان این عرصه هستند. نکته دیگری که نباید فراموش کرد، حرفه کتابفروشی خیلی متفاوت از دیگر مشاغل است؛ کتابفروشان بویژه وقتی بحث کتابفروشی محله‌ها در میان باشد جایگاه مهمی در کمک به گسترش کتابخوانی دارند.»

مصادقی از این گفته را می‌توان در این دانست که وقتی هر یک از ما برای خرید کتاب به کتابفروشی محله‌مان برویم متوجه می‌شویم که وجود کتابفروشان اهل مطالعه تا چه اندازه به مراجعه‌کنندگان در انتخاب آثار مورد نظرشان کمک می‌کند. این مدیر نشر تصریح می‌کند: «مراجعه به کتابفروشان محلی منجر به آشنایی کتابفروشان با سلیقه تان می‌شود؛ آن‌چنان که بعد از مدتی به کتابفروش اعتماد کرده و حتی بدون آنکه فهرستی در دست داشته باشید برای خرید رفته و می‌پرسید که برای من چه کتابی دارید؟ این را راقتم که به بداندیل دلیل تأکیدی که بر تفاوت میان کتابفروشی با سایر مشاغل دارم در چیست.»

همان‌طور که اشاره شد حسن پور افزون بر ریاست اتحادیه ناشران و کتابفروشان یکی از اعضای شورای سیاست‌گذاری هفته کتاب و روز کتابگردی هم هست؛ او می‌گوید: «برگزاری روز کتابگردی بنای خوبی برای ضرورت توجه به کتابفروشی‌ها گذاشت؛ آن‌چنان که طی شش ساله که گذشت شاهد حضور مسئولان فرهنگی، کشوری و حتی شهری به کتابفروشی‌ها در روز کتابگردی بودیم. به واسطه همین بازدیدها هم امکانی برای فعالان نشر فراهم می‌شد تا مشکلات خود را با آنان در میان بگذارند که در نهایت منجر به برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری مسئولان و دسترسی بهتر مردم به کتاب می‌شد.»

امسال به سبب شرایط خاصی که بر کشورمان حاکم شده خواست مسئولان فرهنگی و اهالی نشر این است که تا حد

ممکن مردم خرید کتاب‌های مورد نظر خود را به شکل تلفنی یا اینترنتی انجام بدهند. حسن پور ادامه می‌دهد: «خرید حضوری کتاب هم تاجایی که امکان رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی و از سویی عمل به پروتکل‌های بهداشتی فراهم باشد ایرادی ندارد. اما توصیه مهم دیگری به کتابفروشان کشور و بویژه اعضای اتحادیه داشتیم مبنی بر این‌که کتابفروشان از فضای مجازی برای فروش آثار خود در شرایط فعلی بهره‌نگیرند و اینکه هر کدام صفحه‌ای خاص خودشان دایر کنند و حتی بعد از اتمام روز کتابگردی هم این رویه را ادامه بدهند.»

هومان حسن پور توصیه‌ای هم برای مردم دارد؛ در شرایط فعلی اقتصادی و از سویی اوضاعی که کرونا سبب شده تلاش کنیم عمده خرید کتابمان را بر مراجعه به سایت و صفحات کتابفروشی‌ها، بویژه کتابفروشی‌های محلی متمرکز کنیم تا لطمه‌ای متوجه کتابفروشی‌ها نشود. البته حسن پور توصیه دیگری هم برای کتابفروشان دارد مبنی بر این‌که اگر امکان فروش اینترنتی و بهره‌مندی از فضای اینترنتی خاص خودشان ندارند می‌توانند شماره تلفنی به روی ویتترین کتابفروشی بچسباند تا مردم آن را یادداشت کرده و تلفنی برای خرید آثار مورد نظرشان اقدام کنند.

او درباره اقدامات انجام شده برای برپایی هرچه بهتر روز کتابگردی ادامه می‌دهد: «اتحادیه جلسات متعددی با شورای شهر تهران، شخص آقای احمد مسجدجامعی، معاونت فرهنگی شهرداری و مسئولان ارشاد داشته تا موفق به کسب امتیازی برای مخاطبان شود. بنا بر توافق انجام شده قرار شده امروز شاهد ارسال رایگان کتاب‌هایی که مردم اینترنتی یا تلفنی از کتابفروشی‌ها خریداری کرده‌اند به خانه‌های آنان باشیم، البته امسال امکان اجرای سراسری این طرح در همه کشور فراهم نشد.»

با این حال آن‌طور که حسن پور تأکید کرد، کتابفروشان سایر استان‌ها هم بنا بر امکاناتی که در اختیار دارند تا حد امکان تسهیلاتی برای خرید غیر حضوری کتاب به مخاطبان قائل می‌شوند. برای ارسال رایگان کتاب بخش‌های مختلفی همکاری کرده‌اند؛ از معاونت فرهنگی وزارت ارشاد گرفته تا اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران و از سویی شهرداری تهران و شورای شهر تهران. بنا بر شرایطی که فراهم شده امروز کتابفروشان در دو مقطع زمانی امکان ارسال رایگان کتاب‌های خود از طریق بیک با دیا به خانه‌های مردم را دارند. عضو شورای سیاست‌گذاری هفته کتاب و روز کتابگردی ادامه می‌دهد: «کتابفروشان در دو ساعت ۱۲ ظهر و ۱۷ عصر امکان ارسال آثار فروخته شده خود به مردم را از طریق تماس با شماره تلفن ۸۲۸۲ دارند. امیدوارم بحث آشنی مردم با کتابفروشی‌های محله که شعار ما هم هست امسال محقق شود؛ بویژه که اهالی نشر و کتابفروشان این روزها در شرایط نامطلوبی هستند و بیش از پیش به حمایت مردم نیاز

فراغتی و کتابی و گوشه چمنی

همراه با گفت‌وگوهایی با
محمدعلی نجفی
ابوالحسن داوودی
ستاره اسکندری

و یادداشت‌هایی از
فریدون صدیقی
لیلی گلستان
کامیلا درمبخش
فرخنده آقایی
حسن نمکدوست
میلا کیکایی
بیژن بیژنی
پری ملکی
حمید شافعی
عادل پرونده
سیامک اخصایی
محمدعلی چشم‌پوش
رضا فاضلی

و گزارش‌هایی درباره
کتابگردی از مشتر ناشران
و کتابفروشی‌ها و خاطره‌های
با اقام آشنای نشر
و گامشمار نشر ایران

است. حفظ حیات کتابفروشی‌ها آن قدر مهم است که آینده کتابخوانی در کشورمان منوط به فعالیت آنان به عنوان اهرم اصلی در عرصه نشر است.»

■ تنها از مراجع رسمی فروش کتاب، کتاب بخیریم

یکی از مهم‌ترین دلایل تأکیدی که بر ضرورت حفظ کتابفروشی‌های محلی می‌شود تأثیری است که اینها در تربیت نسل‌های آینده به عنوان عضوی از جامعه کتابخوان دارند. بی تردید برای افزایش سرانه مطالعه باید به روی مخاطبان کودک و نوجوان سرمایه‌گذاری کرد؛ طیفی از مخاطبان که بنا بر سنت رایج میان خانواده‌های ایرانی و از سویی ضرورت‌های اجتماعی نهایت امکانی که برای رفت‌وآمدهای خارج از خانه در اختیار دارند به محدوده محل سکونت شان ختم می‌شود؛ بنابراین خیلی مهم است که در هر محله‌ای حداقل یک کتابفروشی دایر باشد تا ارتباط کودکان حاضر با کتاب قطع نشود.

حسن پور در بخش دیگری از سخنانش تأکید می‌کند: «وجود کتابفروشی‌های بزرگ در مجتمع‌های تجاری هم خیلی مفید است اما در کنار اینها نباید چه در جایگاه مسئول فرهنگی و چه در جایگاه مخاطب از حمایت کتابفروشی‌های محلی غافل شویم. آن‌هم در شرایطی که کتابفروشی و کار نشر در کشور ما بیش از آنکه فعالیت اقتصادی باشد، کاری برآمده از دغدغه و علاقه‌مندی‌های شخصی است. ای کاش قدر کتابفروشی‌ها را در این شرایط اقتصادی نامطلوب بدانیم. شاید باور تان نشود اما هر یک از این کتابفروشی‌ها اگر ملک خود را تغییر کاربری بدهند نزدیک ۱۰ برابر تفاوت سودآوری شان خواهد بود. همین حالا خبردارم، دوست کتابفروشی که مغازه‌اش پنجاه میلیارد تومان است نهایت روزی یک میلیون تومان فروش دارد که این در برابر سرمایه‌ای که صرف شده وحشتناک است. این در حالی است که مغازه‌ای به مراتب کوچک‌تر اطراف همان ملک، با کاربری دیگری روزی پنجاه میلیون تومان هم درآمد دارد.» همان‌طور که حسن پور هم تأکید کرد و خودمان هم تا حدی در جریان هستیم فعالان فرهنگی، بویژه در عرصه کتاب‌بیش از دغدغه‌های اقتصادی به عشق فرهنگ است که کار می‌کنند. پس به قول این فعال عرصه نشر به جای خرید از مراکز غیررسمی، خرید کتاب‌های مورد نظرمان را از طریق کتابفروشی‌های محله‌ها یا از طریق سایت‌های منتسب به آنها انجام بدهیم تا با حمایت از آنان موفق به عبور از این دوره بشویم. اما نکته دیگری که بد نیست به نقل از رئیس اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران یادآور شویم این است که امسال نخستین دوره‌ای است که شاهد عملی شدن ارسال رایگان کتاب در روز کتابگردی به خانه‌های مردم هستیم، بنابراین باید احتمال وجود برخی ضعف‌ها را در نظر داشته باشیم و با قدری صبوری، فعالان نشر و متولیان فرهنگی را برای ادامه این قبیل اقدامات در سال‌های بعد همراهی کنیم.

احوالپرسی

با ساکنان کتابخانه

فریدون مدیری
روزنامه‌نگار

به خاطر دارم که با کتاب «وفا» از زنده یاد جواد فاضل که پاورقی نویس بود کتابخوان شدم. کلاس دوم دبیرستان بودم و در دوران بلوغ. «وفا» یک داستان عاشقانه بود از دبیری که سر کلاس ادبیات یکی از شاگردانش عاشقش می‌شود و نشر روان و گیرا و جذاب و پرکرشمه و داستان پرآنتریک آن از یک عشق ممنوعه مرا جذب کرد. بعد از خواندن «وفا» دنبال این برآمدم که دیگر کتاب‌های جواد فاضل را پیدا کنم که به سختی و دشواری هم این کار را انجام دادم و پس از آن پریدم در کتاب‌های دیگر و جهان دیگر و کتابخوانی را همچنان ادامه دادم. می‌توانم بگویم در کتابخوانی مروهون جواد فاضل هستم.

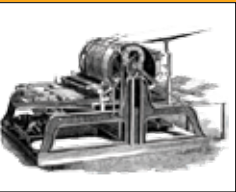
در این سال‌ها کتاب‌های بسیار زیادی خوانده‌ام که بیشتر آنها در حوزه ادبیات بوده‌اند. می‌توانم بگویم به طرف انتخاب کتاب‌هایی می‌روم که بتواند پاسخگوی سلیقه و نظر من باشد. یا خودم مستقیم کتاب را انتخاب می‌کنم یا در روزنامه‌هایی که کار می‌کنم دوستان جوان‌تر که اهل ادبیات و شعر و داستان هستند می‌خواهم تا کتاب‌های خوب را به من معرفی کنند.

به همین دلیل هر کتابی را که در این سال‌ها خوانده‌ام کتاب‌هایی بوده که ارزش خواندن داشته است و بعضی از این کتاب‌ها شخصیتی دارند که بدون اینکه خودمان متوجه شویم جای پای در ما می‌گذارند. اثر انگشتی از خودشان به جا می‌گذارند که در جای دیگر، در یک دوره دیگر و در یک یادداشت و نوشته‌ای بدون اینکه متوجه باشی آن نگاه و منظر را ممکن است تکرار کنی.

از همان ابتدا که شروع به کتابخوانی کردم تلاش کردم پیرامون خودم کتاب جمع کنم و صاحب کتابخانه شوم. به تبع علایق و سلاایقم که نقطه کانونی آن ادبیات است. اکنون حدود ۴ هزار کتاب دارم و واقعیت این است که دیدن هر کتابی که یک امضا و نویسنده دارد برای من به مثابه دیدن و احوالپرسی با تعدادی انسان فهیم و داناست. کم سروصدایم و بجه‌ها هم نیستند.

در این فضای بی‌سروصدا رودرو شدن و حتی گذشتن از کنار انبوهی کتاب در قفسه‌ها برای من خوشایند است و حالم را خوب می‌کند. با این کتاب‌ها و این کتابخانه فکر می‌کنم چند هزار نفریم و در مراده درونی با این رودرو شدن حال مرا خوب می‌کند. مانند قالی فروشی که دیدن قالی‌ها و نقش و رنگ و ترنج حالش را خوب می‌کند.

متیلا شدن به هر موضوع و پدیده‌ای برای هر کسی و در هر جهانی به زعم من باید بازخورد مثبت و انرژی زا ایجاد کند و از نظر من هر کسی سراغ هر چه که دوست دارد برود حتماً از آن انرژی می‌گیرد. نباید از این دوست داشتن‌ها غافل بود که عزیزترین به نظر من کتاب است.

۱۲۳۰ ه.ق.
ورود اولین دستگاه چاپ
(سربی) مدرن به ایران (تبریز)

۱۶۳۸ میلادی (۱۰۴۸-۱۰۴۷ ه.ق)
چاپ اولین کتاب در ایران توسط
کیسار اتسی / «زبور» حضرت داوود
به زبان ارمنی

۱۶۳۶ میلادی (۱۰۴۶-۱۰۴۵ ه.ق)
ساخت اولین دستگاه چاپ
و ایجاد اولین چاپخانه در ایران
و خاورمیانه

۹۵۳ ه.ق.
چاپ اولین کتاب به زبان فارسی
«تورات» به سه زبان - از جمله
فارسی - توسط یهودیان در استانبول

